

Omaisien opas

Kun läheinen kuolee

KÄYTÄNNÖN ASIAT · PÄÄTÖKSET · SURU

HAUTAUSTOIMISTO
HUMAT

Tämä opas on kirjoitettu, jotta voit hoitaa välttämättömät asiat ilman, että joudut etsimään tietoa itse.

Se on jaettu ajan mukaan: ensimmäiset tunnit, ensimmäinen viikko, kuukausien mittainen virallinen puoli, raha ja suru. Jokainen luku on itsenäinen. Voit avata sen kohdan, johon juuri nyt tarvitset vastauksen.

Suurin osa asioista ei ole akuutteja. Alkuvaiheessa ai-
noat kiireelliset tehtävät ovat lähipiirille ilmoittaminen
ja hautaustoimiston valinta muutaman päivän kuluessa.
Kaikki muu voi odottaa.

Opas on tehty koko Suomea varten. Alueelliset yksityis-
kohdat vaihtelevat. Opas ohjaa oikean tiedon lähteelle
silloin, kun paikallinen tieto on olennaista.

TIEDOT TARKISTETTU LOKAKUUSSA 2026
VERKKOVERSIO JA PDF: HUMAT.FI/OMAISEN-OPAS

01	Ensimmäiset tunnit	3
02	Ensimmäinen viikko	7
03	Virallinen puoli	13
04	Raha	19
05	Suru	23
06	Muistilista	29
07	Mistä saat apua	30

OSA 1

Ensimmäiset tunnit

Mitä sinun ei tarvitse tehdä tänään

Kuolema on tapahtunut – mitä nyt?

Kuolintodistus ja hautauslupa

Kenelle ilmoitetaan ja missä järjestyksessä?

Mitä sinun ei tarvitse tehdä tänään

Läheisesi on kuollut. Mielessäsi voi juosta lista asioita, jotka pitäisi hoitaa. Useimmat voivat odottaa.

Nämä asiat eivät ole akuutteja:

- **Perunkirjoitus.** Aikaa on kolme kuukautta.
- **Ilmoitus pankkiin.** Pankki lukitsee tilit automaattisesti, kun väestörekisteriin on merkitty kuolema.
- **Ilmoitus Kelaan tai muihin viranomaisiin.** Kuolema kirjautuu järjestelmiin automaattisesti 1–2 viikossa.
- **Vainajan asunnon tyhjentäminen tai vuokrasopimuksen irtisanominen.** Aikaa on useita viikkoja.
- **Sopimusten peruuttaminen** (sähkö, netti, lehtitilaukset, jäsenyydet). Ne odottavat.
- **Perinnönjako.** Se tehdään perunkirjoituksen jälkeen, aikaisintaan viikkojen päästä.
- **Muistotilaisuuden ohjelma, kuolinilmoituksen teksti, kukat, arkun valinta.** Näistä päätetään yhdessä hautaus toimiston kanssa muutaman päivän kuluessa.

AINOAT ASIAT, JOTKA ON HOIDETTAVA NOPEASTI

- Kerro lähimmille ihmisille. Soita, älä laita tekstiviestiä.
- Ota yhteys hautaus toimistoon 1–3 päivän kuluessa. Palvelusta tai hinnasta ei tarvitse päättää heti. Riittää, että ilmoitat. Aikataulun laatimisen voi aloittaa.
- Jos vainaja asui yksin, huolehdi, että ovi on lukossa ja lemmikit ruokitaan.

Kaikki muu voi odottaa.

Kuolema on tapahtunut – mitä nyt?

Se, mitä tapahtuu seuraavaksi, riippuu siitä, missä kuolema tapahtui. Sinun roolisi on tässä vaiheessa pieni. Suurin osa etenee automaattisesti.

HOIVAKODISSA TAI PALVELUTALOSSA

Hoitajat toteavat kuoleman ja soittavat lääkärin paikalle. Lääkäri kirjoittaa hautausluvan ja aloittaa kuolintodistuksen valmistelun.

Hoivakoti ilmoittaa väestörekisteriin. Sinun ei tarvitse ilmoittaa erikseen viranomaisille.

Hoivakoti järjestää vainajan siirron kylmätiloihin. Voit halutessasi käydä katsomassa vainajaa ennen siirtoa – kysy hoitajilta, miten tämä käytännössä toimii.

Ota yhteyttä hautaustoimistoon parin päivän kuluessa. Kii-reellisiä päätöksiä ei tarvitse tehdä.

SAIRAALASSA

Sairaalan lääkäri toteaa kuoleman, kirjoittaa hautausluvan ja aloittaa kuolintodistuksen valmistelun. Sairaala ilmoittaa väestörekisteriin.

Vainaja siirretään sairaalan kylmätiloihin, josta hautaustoimisto noutaa hänet sovittuna päivänä. Voit yleensä käydä hyvästelemässä vainajaa sairaalassa ennen siirtoa.

Ota yhteyttä hautaustoimistoon parin päivän kuluessa.

KOTONA, ULKONA TAI MUUALLA KUIN TERVEYDENHUOLLOSSA

Soita 112. Hätäkeskus lähettää paikalle tarvittavan avun.

Jos kuolema on odottamaton, hätäkeskus lähettää paikalle poliisin. Se on rutiini. Jos vainaja oli kotisaattohoidossa tai kotisairaalan potilas, soita hoitavaan yksikköön – lääkäri voi todeta odotetun kuoleman ilman poliisia. Poliisi selvittää kuolinsyyn yhdessä lääkärin kanssa. Jos kuolinsyy on epäselvä, tehdään ruumiinavaus. Se ei tarkoita, että sinuun kohdistuu epäilyjä.

Poliisi järjestää vainajan siirron. Odota rauhassa, kunnes paikalla olevat viranomaiset kertovat, mitä tapahtuu seuraavaksi.

Hautauslupa voi tulla tavallista hitaammin, jos kuolinsyy tutkitaan. Se ei estä hautaustoimistoa aloittamasta järjestelyitä.

Kuolintodistus ja hautauslupa

Nämä ovat kaksi eri asiakirjaa, ja ne kulkevat eri reittiä. Niiden sekoittaminen on koko prosessin yleisin väärinkäsitys.

HAUTAUSLUPA

Hautauslupa on asiakirja, joka mahdollistaa vainajan haataamisen tai tuhkauksen. Sen kirjoittaa lääkäri, yleensä sama, joka totesi kuoleman. Ilman sitä vainajaa ei voi haadata eikä tuhkata.

Sinun ei yleensä tarvitse tehdä tälle mitään. Hautaustoimisto saa hautausluvan suoraan sairaalasta tai hoivakodista. Jos olet itse saanut hautausluvan käteesi, toimita se hautaustoimistoon.

KUOLINTODISTUS

Kuolintodistus on lääketieteellinen asiakirja kuolinsyystä. Sen kirjoittaa lääkäri erikseen. Sitä ei lähetetä omaisille automaattisesti, mutta kopion saa pyytämällä kuoleman to-

denneelta yksiköltä. Sen valmistuminen voi kestää päivistä useisiin viikkoihin, ja jos tehdään ruumiinavaus, jopa kuukausia.

Hautaus toimisto ei tilaa kuolintodistusta puolestasi, eikä sitä tarvita hautausjärjestelyihin.

MIHIN KUOLINTODISTUSTA TARVITAAN – JA MIHIN EI?

Kuolintodistusta ei tarvita perunkirjoitukseen. Vainajan tiedot käyvät ilmi virkatodistuksesta, jonka saat sekä Digi- ja väestötietovirastosta että seurakunnasta.

Kuolintodistusta voidaan tarvita henkivakuutuksen tai tapaturmavakuutuksen korvaushakemuksessa. Vakuutusyhtiö kertoo, mitä asiakirjoja se tarvitsee.

Useimpiin virallisiin asioihin – pankki, sopimusten irtisanominen, viranomaiset – riittää virkatodistus, joka on ote väestötietojärjestelmästä. Sitä saa Digi- ja väestötietovirastosta ja seurakunnasta, ja siitä käyvät ilmi sekä kuolema että sukulaisuussuhteet.

Kenelle ilmoitetaan ja missä järjestyksessä?

Kuolema kirjautuu automaattisesti väestötietojärjestelmään lääkärin ilmoituksella. Sieltä tieto etenee 1–2 viikossa Ke-

laan, verottajaan, pankkiin ja muihin viranomaisiin. Sinun ei tarvitse ilmoittaa erikseen viranomaisille.

HETI, SAMANA PÄIVÄNÄ

- Lähisukulaiset – vanhemmat, lapset, sisarukset, aviopuoliso, avopuoliso.
- Läheiset ystävät, jotka kuuluvat lähipiiriin.

Soita, älä laita tekstiviestiä. Viestin lähettäminen voi tuntua helpommalta, mutta sellaisen vastaanottaminen voi tuntua tyylyltä. Puhelu voi olla lyhytkin, mutta se on inhimillisempi.

MUUTAMAN PÄIVÄN KULUESSA

- Muut sukulaiset ja ystäväpiiri.
- Työnantaja, jos vainaja oli töissä.
- Vainajan lähin naapuri, jos hän asui yksin.
- Hoivakoti tai palvelutalo, jos ne eivät jo tiedä.

EI KIIRETTÄ – VIIKKOJEN KULUESSA

- Kaukaisemmat sukulaiset ja tuttavat.
- Kuolinilmoitus lehteen, jos halutaan. Se ei ole pakollinen.
- Ilmoitus vainajan yhdistyksiin ja harrastuksiin.

Voit pyytää jotakuta läheistäsi soittamaan puolestasi. Ihmiset ymmärtävät. On tavallista, että esimerkiksi sisarus tai lapsi tekee ilmoitussoitot.

OSA 2

Ensimmäinen viikko

Hautaustoimiston valinta

Arkkuhautaus vai tuhkaus

Hautapaikka ja seurakunta-asiat

Muistotilaisuus

Kuolinilmoitus

Realistinen aikataulu

Hautaustoimiston valinta

Samat lait ja käytännöt koskevat kaikkia hautaustointoja Suomessa. Erot näkyvät lähinnä hinnassa ja palvelutavassa.

Sinun ei tarvitse valita hautaustointia heti. Yksi puhelu tai yhteydenotto viikon sisällä riittää.

MITÄ KYSYÄ ENNEN KUIN VALITSET

Hinta. Pyydä kirjallinen tarjous, ei ”alkaen”-hintaa. Tarjouksessa jokaisen tuotteen ja palvelun pitäisi näkyä omalla rivillään hintoineen, esimerkiksi:

- Arkku ja tuhkaussessa uurna
- Kuljetukset
- Arkkuunhuolto ja vainajan vaatetus
- Asioidenhoitomaksu
- Kokonaishinta arvonlisäveroineen ja tarjouksen voimassaoloaika

Seurakunnan maksut, kuten hautapaikka ja hautausmaksu, laskutetaan yleensä erikseen, eivätkä ne näy hautaustointien tarjouksessa. Kysy niiden suuruusluokka etukäteen.

Mikä sisältyy, mikä ei. Jos jokin ei ole hinnassa mukana, kysy, paljonko se lisää maksaisi. Piilokulut ovat yleisin ero hautaustointojen välillä.

Laskutetaanko ilta- tai viikonloppupäivystyksestä erikseen. Käytäntö vaihtelee toimistoittain.

Kuka hoitaa yhteydet seurakuntaan ja krematorioon. Kokonaispalvelu tarkoittaa, että sinun ei tarvitse soittaa niihin itse.

YKSINKERTAISIN VAIHTOEHTO

Jos haluat yksinkertaisimman mahdollisen ratkaisun ilman siunaustilaisuutta, monet hautaustointit tarjoavat kiinteähintaista suoratuhkausta eli tuhkausta ilman siunaus- tai muistotilaisuutta. Se sisältää paperit, kuljetuksen, arkun ja tuhkauksen. Tuhka luovutetaan omaisille uurnassa tai laskeaan muistolehtoon.

MILLOIN HAUTAUSTOIMISTOA EI TARVITSE

Jos vainaja oli varaton eikä kuolinpesällä ole varoja, kotikunnan hyvinvointialue järjestää välttämättömän hautauksen. Ota yhteys sen sosiaalitoimeen.

Arkkuhautaus vai tuhkaus

Valinta on omaisten ja vainajan mahdollisen aieman toiveen mukainen.

KÄYTÄNNÖN ERO

Arkkuhautaus. Vainaja haudataan arkussa hautausmaahan uuteen tai olemassa olevaan hautapaikkaan. Hautajaiset pi-

detään yleensä 2–3 viikon kuluessa kuolemasta. Hautapaikka jää omaisten hallintaan.

Tuhkaus. Vainaja tuhkataan krematoriossa arkun sisällä. Tuhka luovutetaan omaisille uurnassa. Uurna voidaan haudata hautapaikkaan tai muistolehtoon, tai tuhka voidaan sirotella maa- tai vesialueelle alueen omistajan luvalla. Tuhka on haudattava tai sijoitettava pysyvästi – sitä ei voi jäädä säilyttämään esimerkiksi kotiin. Tuhkaus tehdään yleensä 1–2 viikon kuluessa kuolemasta. Siunaustilaisuus voi olla ennen tai jälkeen tuhkauksen.

KUSTANNUSERO

Hautaustoimiston osuus on arkkuhautauksessa usein hie-
man pienempi, mutta seurakunnan hautapaikka- ja kappeli-
maksut voivat nostaa arkkuhautauksen kokonaishinnan tuh-
kausta suuremmaksi. Suurin ero syntyy hautapaikasta –
uurnahauta tai muistolehto on halvempi kuin arkkuhauta.

VAIHTOEHTO	SUURUUSLUOKKA
Yksinkertaisin tuhkaus muistolehtoon	noin 1 100 €
Tuhkaus siunaustilaisuudella, uurnahauta	1 600–2 200 €
Arkkuhautaus siunaustilaisuudella	1 200–2 900 €
Muistotilaisuus lisäksi	500–3 000 €

MILLOIN VALINTA ON TEHTÄVÄ?

Muutaman päivän kuluessa. Krematoriolla on oma aikataulu, seurakunnalla omansa. Hautaustoimisto varaa ajan, kun olette päättäneet valinnastanne.

JOS VAINAJALLA OLI TOIVE

Katso, onko vainaja jättänyt kirjallisia ohjeita tai testamentin. Jos toivetta ei ole, päätöksen tekee lähisuku yhteistuumin.

Hautapaikka ja seurakunta-asiat

Suomessa hautausmaita ylläpitävät pääasiassa evankelislu-
terilaiset seurakunnat. Ne ovat velvollisia hautaamaan kaik-
ki alueensa vainajat uskonnosta riippumatta.

JOS VAINAJA KUULUI EVANKELISLUTERILAISEEN KIRKKOON

Oma seurakunta hoitaa hautapaikan ja mahdollisen siu-
naustilaisuuden. Ota yhteyttä paikallisen seurakunnan
hautatoimeen.

Uusi hautapaikka maksaa yleensä 200–800 euroa. Hallinta-
oikeus myönnetään yleensä 25–30 vuodeksi, ja käytäntö
vaihtelee seurakunnittain. Muistolehto on halvempi, tyypil-
lisesti 100–300 euroa.

Jos suvulla on jo hautapaikka, uurnan tai arkun voi haudata sinne olemassa olevan hallintaoikeuden aikana. Uutta hautapaikkaa ei tarvitse lunastaa, mutta seurakunta perii hautausmaksun, johon sisältyy haudan avaaminen ja peittäminen.

JOS VAINAJA EI KUULUNUT KIRKKOON

Ota silti yhteyttä alueen seurakuntaan – se on lain mukaan velvollinen antamaan hautapaikan. Hinta on hieman korkeampi, tyypillisesti 400–1 200 euroa uudesta hautapaikasta.

Siunauksen sijaan voidaan pitää siviilihautaus, muistotilaisuus tai muu ei-uskonnollinen tilaisuus. Sen voi järjestää kappelissa, ravintolassa, kotona tai muualla.

JOS VAINAJA KUULUI ORTODOKSISEEN KIRKKOON

Ortodoksinen seurakunta hoitaa hautapaikan ja siunauksen. Käytännöt eroavat evankelisluterilaisesta – esimerkiksi arku on avoin siunauksen aikana.

MUU USKONTO

Muslimien, juutalaisten, katolilaisten ja muiden uskonnollisten yhteisöjen edustajat hoitavat oman yhteisönsä perinteitä. Alueesi uskonnollinen yhteisö neuvoo käytännön asioissa.

Muistotilaisuus – mikä on tapa ja mikä vapaaehtoista

Muistotilaisuus ei ole lain vaatima. Se on kokonaan vapaaehtoinen. Osa perheistä pitää ison, osa pienen, osa ei mitään.

YLEISIN MALLI SUOMESSA

- 1 Siunaustilaisuus kappelissa tai kirkossa, 30–60 minuuttia
- 2 Muistotilaisuus samana päivänä, kestää 1–3 tuntia
- 3 Tarjoiluna kahvia, teetä ja voileipiä, joskus myös ruokatarjoilu

Vieraita on tyypillisesti 20–60. Julkinen kuolinilmoitus lehdessä tarkoittaa, että kuka tahansa voi osallistua siunaustilaisuuteen. Muistotilaisuuteen voi pyytää ilmoittautumista.

KUSTANNUS

Seurakunnan tila	jäsenille yleensä maksuton, muille 100–400 €
Ravintolasali tai juhlatila	200–1 000 € + tarjoilut
Kotona	vain tarjoilut
Tarjoilut	10–60 € / hlö
Kukat, käsiohjelmat, muistolehti	100–500 €

Yksinkertaisimmillaan tilaisuus voidaan pitää kotona ilman erityistä tarjoilua. Se on täysin hyväksyttävä valinta.

MILLOIN MUISTOTILAISUUTTA EI PIDETÄ?

Jos vainajan toive on ollut yksinkertainen tuhkaus ilman tilaisuutta, tai jos lähisuku on hyvin pieni tai etäinen, tilaisuus voidaan jättää pitämättä.

Muistotilaisuudesta ei tarvitse päättää heti. Sellainen voidaan järjestää myöhemminkin, esimerkiksi vuosipäivänä.

Kuolinilmoitus

Kuolinilmoitus lehdessä ei ole pakollinen. Se on tapa kertoa kuolemasta julkisesti.

Mihin lehteen? Yleisimmin ilmoitus laitetaan paikallis- tai maakuntalehteen. Suurten lehtien sunnuntai-ilmoitukset ovat kalleimpia, paikallislehdet selvästi edullisempia. Kuolinilmoituksen voi julkaista myös verkossa. Se on halvempaa tai maksutonta.

Mitä ilmoitukseen kirjoitetaan? Vainajan nimi, syntymä- ja kuolinaika, mahdollinen muistolause tai runo, tilaisuuden aika ja paikka sekä tieto siitä, onko tilaisuus julkinen vai yksityinen.

Kuolinilmoituksen ei tarvitse olla runollinen. Yksinkertainen on hyvä.

Jos haluatte tilaisuuden vain lähipiirille, kirjoittakaa se ilmoitukseen: ”Tilaisuus vain lähimmille.”

Realistinen aikataulu

Hautajaiset järjestetään Suomessa yleensä 2–4 viikon kuluessa kuolemasta.

MIKSI EI NOPEAMMIN?

- Krematorio ja seurakunnat suunnittelevat aikataulunsa viikoiksi eteenpäin.
- Suvulle pitää saada tieto ja antaa aikaa matkustaa.
- Hautaustoimisto tarvitsee muutaman päivän valmisteluihin.
- Kuolinsyyn tutkiminen voi viedä oman aikansa.

TYYPILLINEN KULKU

AJANKOH-
TA MITÄ TAPAHTUU

Päivä 1	Kuolema, ilmoitus, vainajan siirto
Päivät 2–4	Hautaustoimiston valinta ja tapaaminen, alustavat päätökset
Päivät 5–10	Hautapaikka, aikataulu, kuolinilmoitus, kutsut
Päivät 10–28	Siunaus- ja muistotilaisuus

Jos aikataulua on venytettävä. Sairaaloissa vainajan säilytys on yleensä maksutonta noin kolme viikkoa, minkä jälkeen alkaa vuorokausimaksu. Seurakunnat edellyttävät yleensä, että siunaus pidetään viimeistään noin kuukauden kuluessa kuolemasta. Jos joku tärkeä läheinen on ulkomaila, kysy hautaustoimistolta, miten aikataulu sovitetaan.

Jos vainaja kuoli ulkomailla. Kuljetuksen järjestäminen kestää 1–3 viikkoa. Ulkoministeriö auttaa käytännön asioissa. Yleensä on helpointa käyttää suomalaista hautaustoimistoa, joka koordinoi kuljetuksen paikallisen toimijan kanssa.

HAUTAUSTOIMISTO HUMAT

OSA 3

Virallinen puoli

Perunkirjoitus

Pankki, tilit ja laskujen maksu

Kela ja etuudet leskelle

Vakuutukset

Asunto, sopimukset ja tilaukset

Digitaalinen jäämistö

Perinnönjako

Perunkirjoitus

Perunkirjoitus on lakisääteinen tilaisuus, jossa selvitetään vainajan omaisuus, velat ja perilliset. Siinä laaditaan perukirja.

Perukirjaa tarvitaan ennen kuin perintöä voi jakaa, tilin tyhjentää tai omaisuutta myydä. Huomaa sanat: tilaisuus on *perunkirjoitus*, siinä syntyvä asiakirja on *perukirja*.

MÄÄRÄAIKA

Perunkirjoitus on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa kuolemasta. Valmis perukirja on toimitettava Verohallinnolle kuukauden kuluessa perunkirjoituksesta.

Jos aikataulu ei ole mahdollinen, hae lisääaikaa Verohallinnolta ennen kuin kolme kuukautta täyttyy. Lisääaikaa annetaan yleensä 1–3 kuukautta. Hakemus on maksuton.

KUKA VASTAA?

Perunkirjoituksen järjestää kuolinpesän osakas, joka hoitaa vainajan omaisuutta. Yleensä se on leski, yksi vainajan lapsista tai muu lähisukulainen. Perheessä voidaan sopia, että yksi henkilö hoitaa asian muiden puolesta.

MITÄ TARVITAAN?

- Sukuselvitys: virkatodistukset vainajalta koko elämän ajalta ja kaikilta perillisiltä

- Pankkiotteet kuolinpäivältä
- Tiedot vainajan omaisuudesta: kiinteistöt, sijoitukset, autot
- Tiedot veloista: lainat, luottokorttitilit, laskut
- Testamentti, jos on

Kuolintodistusta ei tarvita. Vainajan tiedot käyvät ilmi virkatodistuksesta.

VOIKO TEHDÄ ITSE?

Kyllä. Perukirjan voi tehdä itse Verohallinnon ohjeiden mukaan. Se vaatii huolellista perehtymistä ja aikaa. Jos omaisuus on yksinkertaista – yksi tili, ei kiinteistöä, selkeät perilliset – itse tehty perukirja on realistinen.

PALVELUN HINTA

Verkkopalvelut	249–399 €
Perinteinen lakitoimisto	750–2 500 €
Pankin perunkirjoituspalvelu	800–1 500 €

Pankki, tilit ja laskujen maksu

TILIEN LUKITUS

Kun kuolema on rekisteröity väestötietojärjestelmään, 1–2 viikossa, pankki lukitsee vainajan tilit automaattisesti. Sen

jälkeen tileiltä ei voi maksaa eikä nostaa ilman kuolinpesän valtakirjaa.

Ennen lukitusta pankille ei tarvitse ilmoittaa erikseen. Automaattiset veloitukset jatkuvat lukitukseen asti.

HAUTAJAISLASKUJEN MAKSU

Hautaustoimiston laskun, seurakunnan hautapaikkamaksun ja kohtuulliset muistotilaisuuden kulut voi maksaa vainajan tililtä myös lukituksen jälkeen. Pankki maksaa lukituksen aikanaikin laskut, jotka on osoitettu kuolinpesälle. Tarvitset tavallisesti:

- Hautaustoimiston tai seurakunnan laskun
- Virkatodistuksen, josta käy ilmi kuolema ja sukulaisuussuhde
- Oman henkilöllisyystodistuksesi

Pankki käsittelee pyynnön yleensä muutamassa arkipäivässä. Käytäntö vaihtelee pankkien välillä – kysy omalta pankiltasi.

Pankki hyväksyy maksun ilman kaikkien perillisten allekirjoitusta, jos summat ovat kohtuullisia. Rajaksi katsotaan yleensä 3 000–5 000 euroa.

SUUREMMAT MENOT

Jos hautajaiset maksavat enemmän tai jos maksat pesän muita laskuja, tarvitset yleensä valtakirjan kaikilta perillisil-

tä. Pankki opastaa käytännössä.

ELÄKKEET JA ETUUDET

Kelan eläkkeet ja etuudet päättyvät automaattisesti kuolin-kuukauden loppuun. Ylimääräiset maksut peritään takaisin kuolinpesältä.

Myös työeläkelaitokset saavat tiedon kuolemasta väestötietojärjestelmästä automaattisesti. Erillinen ilmoitus tarvitaan lähinnä yksityisiin eläkevakuutuksiin ja ulkomailta maksettaviin eläkkeisiin.

Kela ja etuudet leskelle

Kela ei myönnä erillistä hautausapua. Hautauskuluihin voi hakea täydentävää toimeentulotukea vainajan hyvinvointialueelta, jos kuolinpesällä ei ole riittävästi varoja. Tuki on viimesijainen – pesän varat ja mahdolliset vakuutuskorvaukset käytetään ensin.

LESKENELÄKE

Jos vainaja oli avioliitossa, leskellä voi olla oikeus leskeneläkkeeseen. Leskeneläke haetaan yhdellä hakemuksella sekä Kelalta että vainajan työeläkelaitokselta. Hakemuksen voi tehdä verkossa osoitteessa oma.kela.fi.

Ehdot ja kesto riippuvat lesken syntymävuodesta ja avioliiton solmimisajankohdasta. Tarkista omat ehdot Kelasta tai

työeläkelaitoksesta – säännöt ovat muuttuneet viime vuosina.

Hae kohtuullisen nopeasti: etuutta ei makseta rajattomasti takautuvasti.

AVOLESKI JA LASTEN ETUUDET

Avoliitossa eläneellä leskellä voi olla oikeus leskeneläkkeeseen tietyin edellytyksin. Vanhempansa menettäneelle lapselle haetaan lapseneläke. Kela maksaa sitä 18-vuotiaaksi (opiskelevalle 21-vuotiaaksi), työeläkelaitokset 20-vuotiaaksi.

Vakuutukset

Vakuutuslaitoksille tieto kuolemasta ei mene automaattisesti. Sinun tai kuolinpesän on otettava yhteyttä.

Henkivakuutus. Jos vainajalla oli henkivakuutus, korvaus maksetaan edunsaajille. Ota yhteys vakuutusyhtiöön ja pyydä korvaushakemus. Vakuutuskirjat löytyvät yleensä vainajan papereista tai pankkitilin veloituksista. Korvaus maksetaan tavallisesti 2–8 viikon kuluessa hakemuksesta.

Tapaturma- ja matkavakuutukset. Jos kuolema johtui tapaturmasta, tarkista, onko voimassa olevia vakuutuksia. Vakuutusyhtiö kertoo, mitä asiakirjoja se tarvitsee – usein kuolintodistuksen ja mahdollisen poliisiraportin.

Työntekijän ryhmähenkivakuutus koskee monia työntekijöitä ilman, että vakuutetut tietävät vakuutuksen olemassaolosta. Kysy vainajan viimeiseltä työnantajalta, kuuluiko vainaja vakuutuksen piiriin. Korvausta haetaan Tapaturma-vakuutuskeskukselta (TVK), ei työnantajalta.

Muut vakuutukset. Koti-, auto- ja matkavakuutukset jatkuvat kuolemasta huolimatta. Ne voidaan siirtää perilliselle tai irtisanoa vakuutusyhtiön ohjeen mukaan.

Asunto, sopimukset ja tilaukset

Vuokra-asunto. Kuolinpesällä on kuukauden irtisanomisaika. Irtisanominen tehdään kirjallisesti vuokranantajalle. Jos vainaja asui yhdessä puolison tai muun perheenjäsenen kanssa, heillä on kolme kuukautta aikaa ilmoittaa vuokranantajalle, jos he haluavat jatkaa vuokrasuhdetta entisillä ehdoilla.

Asunnon tyhjentäminen ei ole kiireellistä. Vuokranantaja odottaa yleensä kohtuullisen ajan.

Omistusasunto. Omistus siirtyy kuolinpesälle. Perunkirjoutuksen jälkeen se voidaan myydä tai jakaa perinnönjaossa. Asuntoa ei tarvitse tyhjentää tai myydä nopeasti. Vastikkeet ja lainat jatkuvat ennallaan – huolehdi, että ne maksetaan pesän varoista.

Sopimukset ja tilaukset. Nämä kannattaa hoitaa muutama viikon kuluessa: sähkö, kaukolämpö, vesi, jäte, internet, kaapeli-tv, puhelin, lehtitilaukset, jäsenyydet ja harrastukset. Näihin riittää yleensä ilmoitus ja ehkä myös virkatodistus. Sopimukset katkaistaan kuolinpäivään.

Auto. Kuolinpesän omistama auto on ilmoitettava Traficomille. Sen voi siirtää perillisen nimiin, myydä tai romuttaa. Vakuutus ja verot jatkuvat, kunnes muutos on tehty.

Digitaalinen jäämistö

Vainajan digitaalinen jälki jää usein hoitamatta, koska omaiset eivät tiedä, mitä tehdä. Menettelyt muuttuvat – tarkista aina palvelun oma ohje.

Palvelut pyytävät tyypillisesti todistuksen kuolemasta. Suomessa siihen käy virkatodistus; osa palveluista hyväksyy myös kuolintodistuksen.

Facebook ja Instagram. On kaksi vaihtoehtoa: tili muutetaan muistoprofiiliksi, tai tili poistetaan kokonaan. Hake-mus tehdään Metan verkkolomakkeella. Käsittely kestää yleensä 1–4 viikkoa.

Google. Google tarjoaa Inactive Account Manager -toiminnon, jolla vainaja itse on voinut määrittää, mitä tilille tapahtuu. Jos tätä ei ole käytössä, omainen voi pyytää tilin pois-

toa tai sisällön luovutusta rajoitetusti. Käsittely voi kestää kuukausia.

Apple. Jos vainaja on määrittänyt digitaalisen perinnönsaajan, tämä saa pääsyn iCloud-sisältöön. Jos määritystä ei ole, sisällön saaminen on hyvin vaikeaa ja voi vaatia tuomioistuimen määräyksen.

LinkedIn. Tili voidaan poistaa tai muuttaa muistoprofiiliksi LinkedInin tuen kautta.

Suoratoistopalvelut. Veloitukset pysähtyvät, kun pankki lukitsee tilit. Käyttö loppuu automaattisesti, eikä palveluita tarvitse erikseen irtisanoa.

Salasananhallinta ja sähköposti. Jos vainaja käytti salasananhallintaa, tunnukset ovat pääsyavain kaikkiin muihin tileihin. Ota yhteys palveluntarjoajaan. Vainajan sähköpostitili on avain moniin muihin tileihin – käsittele sitä varovaisesti, sillä sen sisältö on yksityistä.

Kryptovaluutat. Ilman yksityisiä avaimia varoja ei voi palauttaa. Etsi paperille tai USB-muistiin tallennettuja siemenlauseita (12–24 sanaa).

KANNATTAA TEHDÄ ITSELLESI

Kirjoita paperille lista omista tärkeimmistä tileistäsi ja siitä, missä salasanat säilytetään. Anna paperi luotetulle henkilölle tai laita se pankkiholviin. Se on lahja, jonka annat omaisillesi.

Vero maksetaan Verohallinnon lähettämän päätöksen mukaan. Puolisot ja alaikäiset lapset saavat suuremmat vähennykset.

Perinnönjako pääpiirteissään

Perinnönjako on perunkirjoituksen jälkeinen prosessi, jossa kuolinpesä puretaan ja omaisuus jaetaan perillisille.

Aikataulu. Aikaisintaan perunkirjoituksen jälkeen. Käytännössä usein 6–12 kuukautta kuolemasta.

Kuka jakaa. Pesän osakkaat itse, yhteistuumin. Jos yksimielisyyttä ei löydy, tuomioistuin määrää pesänjakajan.

Milloin lakimies. Kannattaa käyttää asianajajaa, jos perillisillä on riitaa, omaisuus on monimutkaista, testamentin tulkinta on epäselvä, puoliso ja lapset ovat eri avioliitoista tai vainajalla oli velkoja enemmän kuin varoja.

Yksinkertaisissa tapauksissa jakoa ei tarvitse tehdä lakimiehen kanssa. Perukirja määrittää jo kaiken oleellisen.

Perintövero. Perilliset maksavat perintöveron, jos perintöosuus ylittää verottoman rajan. Tarkista rajat vero.fi:stä.

OSA 4

Raha

Realistinen kustannushaarukka

Mistä rahat käytännössä tulevat?

Mitä voi jättää tekemättä?

Realistinen kustannushaarukka

Hautaajaisten kokonaishinta Suomessa on tyypillisesti 1 100–3 000 euroa ilman muistotilaisuutta ja hauta-kiveä. Vaihtelu on suurta, koska omaisten päätökset ovat erilaisia.

Alla kolme esimerkkiä eriteltyinä. Hinnat ovat Humatin hin-naston mukaisia pääkaupunkiseudulla; seurakunnan mak-sut laskutetaan erikseen ja vaihtelevat paikkakunnittain.

YKSINKERTAISIN TUHKAUS MUISTOLEHTOON • NOIN 1 100 €

ERÄ	€
Mäntyarkku	219
Mäntyuurna	49
Arkkuunhuolto	69
Kuljetus pääkaupunkiseudulla	189
Krematorion tuhkauskmaksu	320
Hautaustoimiston asioidenhoitomaksu	79
Muistolehto ja tuhkan sirottelu (seurakunta)	~210
Yhteensä	~1 135

Ei siunaustilaisuutta, ei kappelia, ei kukkia, ei muistotilaisuutta.

TUHKAUS SIUNAUSTILAISUUDELLA • NOIN 1 600–2 200 €

ERÄ	€
Arkku	329
Uurna	49–199
Vainajan omat vaatteet ja arkkuunhuolto	109
Kuljetus	189
Krematorion tuhkauskmaksu	320
Kappelivuokra	220
Asioidenhoitomaksu	79
Arkku-laite (kukat)	170–250
Uurnahaudan lunastus ja haudaus (seurakunta)	150–500
Yhteensä	~1 615–2 195

Muistotilaisuus lisää hintaan tyypillisesti 500–3 000 €. Esimerkiksi Humatin catering noin 20 hengelle on 1 375 €.

ARKKUHAUTAUS SIUNAUSTILAISUUDELLA · NOIN 1 200–2 900 €

ERÄ	€
Arkku	219–529
Vainajan vaatteet ja arkkuunhuolto	109–179
Kuljetus	189
Kappelivuokra	220
Asioidenhoitomaksu	79
Arkkulaite (kukat)	170–250
Hautapaikan lunastus, hautausmaksu ja haudan kaivu (seurakunta)	200–1 030
Seurakunnan kappelimaksu kirkkoon kuulumattomille	0–400
Yhteensä	~1 186–2 876

Muistotilaisuuden kustannus tulee tämän päälle, kuten edellä.

Hautakiven kustannus tulee myöhemmin, 800–3 000 €. Siitä voi päättää myöhemmin.

Mistä rahat käytännössä tulevat?

Hautajaislaskut erääntyvät ennen perunkirjoitusta. Kolme yleisintä ratkaisua:

- Vainajan pankkitililtä.** Kohtuulliset hautajaiskulut voidaan maksaa vainajan tililtä ilman kaikkien perillisten allekirjoitusta. Pankki tarvitsee laskun, virkatodistuksen ja henkilöllisyystodistuksesi. Summaraja on yleensä 3 000–5 000 euroa.
- Perillinen maksaa ensin ja hakee korvauksen myöhemmin.** Voit maksaa laskut omalta tililtäsi ja hakea korvauksen kuolinpesältä perunkirjoituksen jälkeen. Säilytä kaikki kuitit.
- Toimeentulotuki.** Jos vainaja oli varaton eikä kuolinpesällä ole varoja, hautauskuluihin voi hakea täydentävää toimeentulotukea vainajan viimeisen asuinpaikan hyvinvointialueelta. Tuki kattaa välttämättömän hautauksen. Käsittely kestää 2–8 viikkoa; hautaustoimisto voi odottaa laskutusta.

Mitä voi jättää tekemättä?

Sureva ihminen ostaa helposti kalliisti, koska halvemman vaihtoehdon valitseminen voi tuntua epäkunnioittavalta.

Halvempi arkku tai yksinkertaisempi tilaisuus ei ole vähemmän kunnioittavaa vainajaa kohtaan.

Arkku. Mäntyarkku on käytännössä yhtä hyvä kuin kalliimpi vastaava. Tuhkauksessa arkku palaa – kalliimmasta materiaalista ei ole hyötyä.

Uurna. Yksinkertainen urna täyttää saman tehtävän kuin moninkertaisesti kalliimpi.

Kukat. Yksi pieni arkkukimppu riittää. Kalliit kukkalaitteet edustavat perinteitä, joita ei ole pakko noudattaa. Voit pyytää lehti-ilmoitukseen maininnan, ettet toivo suuria kukkalaitteita.

Muistotilaisuus. Kotona pidettävä kahvitilaisuus on yhtä arvokas kuin ravintolassa järjestettävä.

Kuolinilmoitus. Ei ole pakollinen. Ilmoitus lähipiirille puhe-
limitse riittää. Paikallislehti toimii yhtä hyvin kuin
valtakunnallinen.

Hautakivi. Ei tarvitse päättää heti. Sen voi hankkia kuu-
kausien tai vuoden päästä, kun mieli on rauhoittunut ja
päättös tulee luonnollisemmin.

MIHIN KANNATTAA KÄYTTÄÄ RAHAA?

- **Riittävä aika.** Älä anna kiireen sanella päätöksiä. Yksi ylimääräinen viikko harkintaan on parempi kuin kalliimpi valinta, jota myöhemmin katuu.

- **Eritelty tarjous kirjallisesti.** Voit vertailla rauhassa.
- **Muistotilaisuus, jos se on omaisille tärkeä.** Yhdessä koettu suru helpottaa. Se voi olla pieni ja kotona.

Vainajaa ei kunnioiteta rahalla, vaan välittämällä.

OSA 5

Suru

Surussa ei ole vaiheita

Mitä kehossa ja mielessä tapahtuu?

Ensimmäinen vuosi

Helpottuneisuuden tunne on luonnollista

Rikkinäiset välit

Lasten suru

Milloin hakea apua?

Surussa ei ole vaihteita

Olet ehkä kuullut surun viidestä vaiheesta: kieltäminen, viha, kaupankäynti, masennus, hyväksyminen.

Tuo malli syntyi 1960-luvulla kuolevien potilaiden haastatteluista – ei surevien omaisten kokemuksesta. Tutkimustieto ei tue sitä.

Suru ei etene järjestyksessä. Et epäonnistu, jos et tunne niitä tunteita, joita jokin opas mainitsi. Et ole väärässä vaiheessa. Ei ole vaihetta, joka pitäisi suorittaa loppuun ennen kuin seuraavaan pääsee.

Suru tulee aaltona. Aamu voi olla toimiva. Ilta on murskaava. Kolmen viikon päästä alkaa tuntua paremmalta, kunnes yksi tuoksu, laulu tai valokuva voi palauttaa kaiken.

Tämä on normaalia. Suru voi kestää.

Mitä kehossa ja mielessä tapahtuu?

Suru on fyysinen kokemus, ei vain tunne. Tavallisia tunteimuksia ensimmäisten kuukausien aikana ovat seuraavat.

KEHOSSA

Väsytys, jota uni ei helpota · rintakivun tai puristuksen tunne · pahoinvointi tai ruokahaluttomuus · painonlasku tai -nousu · vastustuskyvyn heikkeneminen · aiempien kipujen paheneminen.

MIELESSÄ

Keskittymiskyvyn romahtaminen · muistiongelmät · ajantaju katoaminen · tunne siitä, että on sumussa tai lasin takana · tunteiden vaihtelu ilman selvää syytä · vainajan kuuleminen tai näkeminen ohimennen, mikä ei ole harha vaan tavallinen ilmiö · vaikeus tehdä yksinkertaisia päätöksiä.

MILLOIN NÄISTÄ PITÄÄ HUOLESTUA?

- Univaje jatkuu useita viikkoja niin, että se estää arjen.
- Ruokahaluttomuus tai painonlasku on huomattava.
- Itsetuhoiset ajatukset.
- Toimintakyky ei palaudu edes vähitellen 3–6 kuukauden aikana.
- Alkoholin tai lääkkeiden käyttö on lisääntynyt selvästi.

Näissä tapauksissa ota yhteys omaan terveysasemaan tai soita MIELI Kriisipuhelimeen **09 2525 0111** (suomeksi, auki ympäri vuorokauden).

Ensimmäinen vuosi

Ensimmäinen vuosi on erilainen kuin muut vuodet, koska silloin kokee asioita ensimmäiset kerrat ilman häntä.

Vuosipäivät kannattaa suunnitella etukäteen: vainajan syntymäpäivä, kuolinpäivä, yhteiset merkkipäivät, joulua ja muut isot juhlapäivät.

Nämä ajankohdat voivat tuntua vaikeilta, vaikka niihin olisi valmistautunut. Suunnittelu tarkoittaa: päättää etukäteen,

missä olet, kenen kanssa ja mitä teet. Yksin oleminen on joskus rauhoittavaa, mutta joskus raskasta.

Yllättävät hetket. Radiossa soi hänen musiikkinsa. Kaupassa huomaa ruokatarvikkeen tai esineen, joka tuo hänet mieleen. Kadulla vastaan tuleva ihminen näyttää samalta kuin hän.

Hetket menevät ohi silmänräpäyksessä, mutta saavat aikaan voimakkaan tunnereaktion. Sellainen on osa surua. Tilanteet harvenevat 6–12 kuukauden aikana, mutta eivät katoa täysin.

Helpottuneisuuden tunne on luonnollista

Kun kuolema seurasi pitkää muistisairautta, syöpää, saattohoitoa tai muuta kärsimystä, moni omainen tuntee ensimmäisenä helpotusta. Ja sitten syyllisyyttä siitä.

Helpotus on inhimillinen reaktio kärsimyksen loppumiseen. Se ei tarkoita, että olisit iloinen kuolemasta, että et olisi rakastanut vainajaa tai että olisit odottanut hänen kuolemaansa.

Muistisairaana omainen on usein surrut henkilön menettämistä jo vuosia – ihminen, jonka tunsit, ei ole ollut läsnä pitkään aikaan. Kun keho kuolee, se voi tuntua vapauttavalta. Se ei ole väärin.

Sama koskee tilanteita, joissa hoiva on ollut raskasta, olet ollut ympärivuorokautisesti vastuussa etkä ole nukkunut kunnolla vuosiin. Helpotus siitä, että et enää herää yöllä huoleen, on aito tunne, ei syyllisyyden aihe.

Puhu kokemuksestasi, jos voit. Yleensä muut omaiset tuntevat samoin, mutta eivät ole uskaltaneet sanoa ääneen.

Rikkinäiset välit ja mutkikkaat perheet

Ei ole yhtä oikeaa surua. Se ei ole samanlainen kaikilla, eikä sen tarvitsekaan olla.

KUN VÄLIT OLIVAT RIKKI

Ehkä ette olleet puheväleissä vuosiin. Ehkä hän satutti sinua tai sinä häntä.

Nyt hän on kuollut. Sinulle ei jää mahdollisuutta sopia asioita. Se on iso menetys, vaikka ette olisi olleet läheisiä.

Suru on tässä tilanteessa erilaista. Se sisältää surun henkilöstä, joka on nyt lopullisesti poissa; surun siitä suhteesta, joka olisi voinut olla; vihaa, syyllisyyttä ja katkeruutta, jotka ovat nyt kohdistumattomia; ja mahdollisesti vapautumista, jos suhde oli myrkyllinen.

Kaikki nämä tunteet ovat luonnollisia. Ei ole velvollisuutta esittää surua, jota ei tunne. Osallistu tai jää pois hautajaisista sen mukaan, mikä sinulle tuntuu oikealta.

KUN PERHE ON ERI MIELTÄ JÄRJESTELYISTÄ

Suru saa ihmiset nurjiksi. Tavallinen sisaruskiista voi muuttua neljänkymmenen vuoden takaisten loukkausten kaivelemiseksi. Muutamia periaatteita, jotka helpottavat:

- **Erottakaa käytännön asiat ja tunnereaktiot.** Kysykää: onko tämä hautaustapa- vai valtakiista?
- **Yhtään päätöstä ei tarvitse tehdä samana päivänä.** Antakaa jokaisen nukkua yön yli.
- **Etsikää kompromissi, joka ei ole kenellekään täydellinen.** Suru ei tuota täydellistä hautausta.
- **Ottakaa hautaustoimisto neutraaliksi välittäjäksi.** Ammatilainen voi ehdottaa yksinkertaisia ratkaisuja, jotka eivät riipu tunnereaktioista.
- **Jos päätökseen ei päästä, vainajan kirjallinen tahto ratkaisee.** Muuten päättää lähin omainen.

Lasten suru

Lapset surevat eri tavalla kuin aikuiset. He voivat leikkiä puoli tuntia rennosti ja itkeä sitten sydäntä-särkevästi. Se ei tarkoita, etteivät he ymmärrä.

3–6-VUOTIAS

- Käytä sanaa *kuoli*. Älä sano ”nukkui pois” tai ”meni tai-vaaseen”, jos et itse usko siihen. Selkeä sana ei satuta yhtä paljon kuin epämääräisyys.
- Kerro fyysisesti: keho lakkasi toimimasta, keho ei enää tunne kipua, keho ei palaa.

- Vastaa kysymyksiin kärsivällisesti. Sama kysymys voi tulla kymmenen kertaa.
- Lapsi voi luulla, että hänen ajatuksensa aiheutti kuoleman. Sano ääneen: kukaan ei aiheuttanut sitä, et sinä eikä kukaan muu.

7–12-VUOTIAS

- Ymmärtää, että kuolema on pysyvää.
- Voi kysyä yksityiskohtia kuolemasta, ruumiista ja hautajaisista. Vastaa asiallisesti, älä kaunistele.
- Voi tuntea vihaa ja epäoikeudenmukaisuutta. Ne ovat oikeutettuja tunteita.
- Osallistuminen hautajaisiin on hänen valintansa. Selitä etukäteen, mitä siellä tapahtuu. Jos hän ei halua osallistua, ei ole pakko.

TEINI-ikäinen

- Ymmärtää kuoleman aikuisen tavalla, mutta voi peittää tunteensa.
- Voi vetäytyä, olla vihainen tai olla kuin ei välittäisi. Se ei tarkoita, ettei hän surisi.
- Anna aikaa ja pysy saatavilla. Kannusta puhumaan, mutta älä pakota.
- Toinen luotettu aikuinen – opettaja, valmentaja, isovanhempi – voi olla helpompi keskustelukumppani kuin oma vanhempi.

YLEISTÄ

Lapsi seuraa sinua. Jos sinä olet rauhallisesti surullinen, hän oppii, että suru on sallittua. Jos yrität peittää tunteesi häneltä, hän oppii, että surua ei näytetä.

Voit itkeä lapsen edessä. Sano miksi. Se opettaa, että aikuisetkin ovat surullisia ja että se on luonnollista.

Milloin kannattaa hakea apua ja mistä?

Surusta ei tarvitse selvittää yksin. Ei ole heikkoutta hakea apua.

AKUUTTI KRIISI TAI ITSETUHOISET AJATUKSET

- **MIELI Kriisipuhelin 09 2525 0111** suomeksi, auki ympäri vuorokauden. Ruotsiksi 09 2525 0112 arkinen. Anonyymi.
- **Hätänumero 112**, jos kyseessä on välitön hengenvaara.

KESKUSTELUAPU

- **Kirkon Palveleva puhelin 0400 221 180** – joka päivä klo 18–24. Ei tarvitse olla kirkon jäsen. Anonyymi.
- **Oman seurakunnan diakoniatyö** – myös ei-jäsenille, maksutta.

- **Oma terveysasema** – voit varata ajan surun tai unettomuuden vuoksi. Lääkäri voi ohjata psykologille.

Vertaistuki. Käpy ry (lapsen tai vauvan kuolema, kapy.fi) · Huoma ry (henkirikoksen uhrien läheiset) · Suomen Punainen Risti · suomenkieliset vertaisryhmät verkossa.

Terapia. Yksityinen psykoterapia maksaa tyypillisesti 90–150 € kerralta. Kela tukee terapiaa, jos siihen on kuntoutuspäätös. Terveysasemalta saa kevyempiä keskustelukäyntejä maksutta.

Milloin apua kannattaa hakea. Ei ole väärää hetkeä. Voit soittaa kriisipuhelimeen ensimmäisenä päivänä tai vuoden päästä. Molemmat ovat oikein.

Hae apua, jos toimintakyky on ollut heikko useita kausia, nukut liian vähän tai liikaa, et pysty töihin tai kouluun, läheiset ovat huolissaan sinusta, käytät alkoholia tai lääkkeitä enemmän kuin ennen tai itsetuhoiset ajatukset tulevat mieleen.

Suru on omasi. Sinulla on oikeus tuntea niin kuin tunnet – tai olla tunteematta.

Muistilista

Tämä sivu on tehty kopioitavaksi ja jaettavaksi. Voit repäistä sen irti ja pitää mukana, laittaa jääkaapin oveen tai antaa läheiselle, joka auttaa.

TÄNÄÄN

- ☐ Ilmoita lähisukulaisille. Soita.
- ☐ Jos vainaja asui yksin: tarkista, että ovi on lukossa ja lemmikit on ruokittu
- ☐ Nuku, jos voit. Syö jotain.

TÄLLÄ VIIKOLLÄ

- ☐ Ota yhteys hautaustoimistoon
- ☐ Sovi tapaaminen: paikan päällä, puhelimesta tai verkossa
- ☐ Kerää tarvittavat tiedot: vainajan henkilötunnus, viimeinen asuinpaikka
- ☐ Päätä hautaustapa: arkkuhautaus tai tuhkau
- ☐ Sovi aika seurakunnan ja krematorion kanssa
- ☐ Kerro laajemmalle piirille, kun aikataulu on tiedossa
- ☐ Jos haluatte kuolinilmoituksen lehteen, laadi teksti valmiiksi
- ☐ Muista syödä ja nukkua. Pyydä apua, kun väsyä.

KUUKAUDEN SISÄLLÄ

- ☐ Siunaus- ja muistotilaisuus
- ☐ Kerää perunkirjoitusta varten: pankkiotteet, virkatodistukset
- ☐ Ilmoita työnantajalle, jos vainaja oli töissä
- ☐ Käy läpi vainajan asiakirjat: vakuutukset, testamentti, salasanat

- ☐ Vuokra-asunto: harkitse irtisanomista tai jatkamista
- ☐ Sopimusten peruutukset – ei kiireellistä, voit hoitaa vähitellen
- ☐ Salli itsellesi levon ja surun aika

KOLMEN KUUKAUDEN SISÄLLÄ

- ☐ Perunkirjoitus – kolmen kuukauden määräaika kuolemasta
- ☐ Perukirja Verohallintoon – kuukausi perunkirjoituksesta
- ☐ Vakuutusyhtiöiden korvaushakemukset
- ☐ Leskeneläkkeen hakemus
- ☐ Digitaaliset tilit: muistoprofiili tai poisto
- ☐ Traficom: auton omistuksen muutos
- ☐ Ota yhteys terveysasemalle, jos suru vaikuttaa vointiin

MILLOIN HALUAT – EI KIIRETTÄ

- ☐ Perinnönjako
- ☐ Hautakivi
- ☐ Asunnon tyhjentäminen
- ☐ Vainajan tavaroiden lajittelu ja jakaminen
- ☐ Muistotilaisuus vuosipäivänä, jos halutaan

Ei tarvitse tehdä järjestyksessä. Ei tarvitse tehdä kaikkea itse – pyydä apua.

Mistä saat apua

Kaikki puhelinnumerot on tarkistettu ennen painoon menoa.

KRIISI- JA PÄIVYSTYSAPU, YMPÄRI VUOROKAUDEN

Hätänumero 112 – soita, jos on välitön hengenvaara.

MIELI Kriisipuhelin 09 2525 0111 suomeksi, auki ympäri vuorokauden. Ruotsiksi 09 2525 0112 arkisin. Anonyymi. Verkossa: mieli.fi/kriisipuhelin

KESKUSTELUAPU

Kirkon Palveleva puhelin 0400 221 180 – joka päivä klo 18–24. Ei tarvitse olla kirkon jäsen. Anonyymi.

Kirkon Palveleva chat – ma–pe klo 16–20. evl.fi/apua-ja-tukea

Oman seurakunnan diakoniatyö – maksutonta keskustelua omaisille. Ei tarvitse olla jäsen. Etsi paikallinen: evl.fi

Oma terveysasema – voit varata ajan surun tai unettomuuden vuoksi.

VERTAISTUKI

Käpy ry – lapsen tai vauvan kuolema. kapy.fi

Huoma ry – henkirikoksen uhrien läheiset. huoma.fi

Suomen Punainen Risti – alueellista henkistä tukea. punainenristi.fi

MIELI Suomen Mielenterveys ry – mieli.fi

ETUUKSET JA VIRALLISET ASIAT

Kela 020 692 202 (ma–pe) · oma.kela.fi – leskeneläke, lapseneläke, muut etuudet

Verohallinto 029 497 018 (ma–pe) · vero.fi ja OmaVero – perunkirjoitus, perintövero

Digi- ja väestötietovirasto 0295 536 000 (ma–pe) · dvv.fi – väestörekisteri, virkatodistukset

Suomen virallinen opas – suomi.fi/oppaat/laheisen-kuolema

Oman hyvinvointialueen sosiaalitoimi – toimeentulotuki hautauskuluihin

HAUTAUSTOIMISTOT

Suomen Hautaustoimistojen Liitto ry – hautaustoimistojenliitto.fi. Etsi lähin auktorisoitu hautaus-toimisto koko Suomesta.

Hautaustoimisto Humat (tämän oppaan julkaisija) – humat.fi · 010 212 4770

OMAT TIEDOT

Muistiinpanot

HAUTAUSTOIMISTO JA YHTEYSHENKILÖ

PUHELIN

SEURAKUNTA / HAUTATOIMI

SIUNAUSTILAISUUS – AIKA JA PAIKKA

MUISTOTILAISUUS – AIKA JA PAIKKA

PERUNKIRJOITUS – MÄÄRÄPÄIVÄ

Kun läheinen kuolee, järjestettävää on paljon. Suurin osa siitä ei ole kiireellistä, mutta sitä on vaikea tietää etukäteen.

Tämä opas on kirjoitettu, jotta et jää yksin etsimään vastauksia kysymyksiin, jotka tuntuvat liian arkaluonteisilta soittaa kenellekään.

Opas on ilmainen. Sen saa kopioida, tulostaa ja jakaa. Verkkoversio: humat.fi/omaisen-opas.

Oppaan tiedot on tarkistettu lokakuussa 2026. Etuudet, määräajat ja yhteystiedot voivat muuttua. Tarkista ajantasaiset tiedot osoitteesta suomi.fi tai suoraan viranomaiselta.

HAUTAUSTOIMISTO HUMAT OY
HANKASUONTIE 12, 00390 HELSINKI
010 212 4770 · HAUTAUSNEUVONTA@HUMAT.FI
HUMAT.FI · LOKAKUU 2026

HAUTAUSTOIMISTO
HUMAT